

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: «Удосконалення методів діагностики зовнішньоекономічного потенціалу у зовнішньоекономічній діяльності підприємства»

Виконав: студент 2 року навчання,

групи 8.06.47.14.01,

спеціальності 8.03060104 «Менеджмент

зовнішньоекономічної діяльності»

Наджафов К.З.

Керівник: к.е.н., доцент Кім О.О.

Рецензент: к.е.н., професор Андросова Т.В.

Реферованийий зміст дипломної магістерської роботи.

В умовах зростаючої конкуренції та зміни економічного середовища важливу роль набуває підвищення ефективності управління підприємством. Процес змін, що спостерігається в даний час в Україні, проникнув в усі сфери економічного життя. Ринкова економіка створила широкі можливості для здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність на відміну від зовнішньоекономічних зв'язків здійснюється на рівні виробничих структур з повною самостійністю у виборі іноземного партнера, номенклатури товару для експортно-імпоротної угоди, у визначенні ціни, обсягу і термінів постачання. Таким чином, зовнішньоекономічна діяльність являє собою сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних і комерційних функцій. Обов'язковими умовами зовнішньоекономічної діяльності є виконання певних операцій по забезпеченню просування товару від продавця до покупця; по своєчасному наданню різного роду зовнішньоторговельних послуг — транспортних, страхових, експедиторських, банківських; по здійсненню платіжно-розрахункових операцій. Розвиток сфери експортно-імпорتنих операцій, їх аналіз і обсяг зовнішньоторговельних операцій безпосередньо впливають на насиченість українського товарного ринку і приток іноземної валюти в країну. Звичайно, міжнародна торгівля породжує більш високі ризики для торгових партнерів у порівнянні з торгівлею усередині країни. Однак, експортно-імпортні операції часто більш вигідні, хоча і вимагають додаткових організаційних і фінансових витрат.

Актуальність обраної теми пояснюється тим, що вибір оптимального методу діагностування експортного потенціалу позитивно впливає на якість товарів, оптимальное використання ресурсів, сприяє підвищенню конкурентоспроможності товарів підприємства на світових ринках, формуванню раціональної структури експорту, залученню іноземних інвестицій на взаємовигідних умовах. Крім того, умовою методичності діагностики експортного потенціалу є використання економічних важелів, які на даний час

в Україні використовуються не в повному обсязі і непродуктивно: відсутній механізм дієвого комплексного регулювання розвитку промислового виробництва, який би враховував мінливість зовнішнього середовища та реалізувався на всіх рівнях управління: міжнародному, національному, регіональному та на рівні суб'єктів господарювання.

При виході на зовнішній ринок підприємство потрапляє в умови твердої міжнародної конкуренції. У цих умовах можна успішно працювати, лише застосовуючи сучасні методи управління, у тому числі шляхом розроблення маркетингової стратегії з урахуванням результатів конкурентного аналізу, а також результатів оцінки сильних і слабких сторін підприємства.

Ефективний розвиток експортного потенціалу повинен ґрунтуватися, перш за все, на адаптації стратегії підприємств до вимог міжнародного ринку. Враховуючи складне фінансово-економічне положення багатьох вітчизняних промислових підприємств і високі витрати, потрібні для виходу на зовнішній ринок, особливо важливим стає вибір пріоритетних напрямів, в найбільшій мірі сприяючих досягненню успіху на зовнішньому ринку, пошук оптимальних варіантів оцінка та вдосконалення управління експортною діяльністю.

Організаційна структура управління експортною діяльністю підприємства визначається, насамперед, тими цілями і завданнями, які вона покликана вирішувати за рахунок ефективної участі в міжнародному підприємстві.

Ефективне використання експортного потенціалу – це раціональне використання джерел, можливостей, засобів, запасів, для вироблення необхідної кількості конкурентоспроможної продукції на експорт.

Теоретичну основу дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних науковців. Вагомий внесок у дослідження проблем визначення та оцінки ефективності експортної діяльності підприємств зробили Кушлін В. І., Абалкін В. І., Плєскач В., Канторович Л. В., Маркіна І. А., МэнкьюН. Г, Сазонець І. Л., Стровський Л. Є., Піддубний І.О., Піддубна Л.І., та ін.

Метою дипломної роботи є розробка теоретико-практичних рекомендацій щодо удосконалення діагностики експортного потенціалу підприємств на прикладі ПАТ «Турбогаз».

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

визначити сутність поняття «експортний потенціал»;

проаналізувати підходи до визначення діагностики експортного потенціалу, проаналізувати напрями її удосконалення;

дати оцінку сучасному стану експортного потенціалу підприємств України, проаналізувати особливості здійснення експортної діяльності підприємств газової галузі;

проаналізувати фінансово-господарську і зовнішньоекономічну діяльність ПАТ «Турбогаз» з метою визначення реального фінансового становища підприємства впродовж періоду, який аналізується;

на базі проведеного аналізу розробити рекомендації щодо удосконалення методів діагностики експортного потенціалу;

проаналізувати умови праці, які створені на ПАТ «Турбогаз».

Об'єктом дослідження є удосконалення методів діагностики експортного потенціалу.

Предметом дослідження є система теоретичних положень та рекомендацій щодо удосконалення методів діагностики експортного потенціалу підприємства.

Під час написання роботи було використано наступні загальнонаукові методи пізнання. Для згрупування і систематизації існуючих в науковій літературі підходів щодо визначення й оцінки ефективності експортної діяльності підприємства застосовувався системний підхід, для оцінки сучасного стану експортної діяльності підприємств України і аналізу фінансово-господарської і зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Турбогаз» застосовувався економіко-статистичний аналіз, для впливу деяких показників на результативний показник, метод порівняльного аналізу було застосовано при

формулюванні пропозицій щодо розвитку експортного потенціалу підприємства.

Нормативно-інформаційну основу дослідження становлять: Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Наказ про затвердження Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань праці, Державні будівельні норми України, Протипожежні норми України, дані державної статистичної звітності про зовнішньоекономічну діяльність та фінансова звітність підприємства.

Практична значущість дипломної роботи полягає в тому, що розроблені рекомендації можуть бути використані підприємством для підвищення ефективності його експортної діяльності.

Дипломну роботу викладено на 103 сторінках. Вона складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 72 найменувань. Матеріал дипломної роботи проілюстровано 11 таблицями та 8 рисунками.